

EMPORDA FEDERAL

Preus de subscripció

Figueres 1 pta. trimestre.
Fora, 1'25

Setmanari d' U. F. N. R.

Redacció y Atministració: CENTRE FEDERALISTA EMPORDANÉS

Número solt 10 cents.

» atrassat 20 »

Any I.

Figueres 15 Juliol 1911

Núm. 16

MODERNA FARMACIA CUSÍ

Braguers especials de la
FARMACIA CUSÍ
DE TEIXIT DE GOMA ELÁSTICA
Y D' ACER FLEXIBLE
SON IMPERCEPTIBLES, SE PORTEN SENSE MOLESTIA

Y DUREN MOLT DE TEMPS

GRANS MAGATZEMS

PUIG PARÍS

ELS MES IMPORTANTS DE LA REGIO

GRAN BAZAR

de roba feta per Homes i Joves

Especialitat en trajos per nens

Panyeria * Genres de punt
Camiseria * Corbateria * Elastics
Cinturons * Lligues-Cames
Mocadors * Bisuteria * Depo-
sit i venda de vellut de les princi-
pals fàbriques * Perfumeria, etc.

SASTRERIA A MIDA

Exposició permanent de darreres novetats

Carrers GERONA, 13 PRESÓ, 4 FIGUERES

La Unió Federal NACIONALISTA REPUBLICANA A TOTS ELS CIUTADANS

Així va encapsalat el manifest que ha publicat el Consell general de la Unió ab el desitj d' orientar al poble en la qüestió de les aventures al Marroc. És un document notabilíssim, d' una hechura nova en les costums polítiques d' Espanya. Derprés d' historiar la política nostra al Africa diu:

«El Consell de la Unió Federal Nacionalista Republicana es resoltament contrari a tota acció militar en el Marroc pera fer ús de l' opció que pogué atribuirseli per l' anexe secret del Tractat de 3 d' octubre de 1904 y denuncia al poble espanyol com a quimérica y contraria a la Constitució semblant empresa.

«Espanya no pot quedar obligada mes que per lo convingut en tractats públics. Els tractats reconeguts pel Marroc y per totes les nacions d' Europa li fan una posició indiscutible a dins de les seves plasses actuals. Mentre no sortim d' elles a l' ombra dels pactes internacionals, Espanya será tan forta com ho es, per exemple, Portugal en les seves minúscules factories de l' India de aont Anglaterra, amb tota la seva força, no ha gosat a expulsarlo. Pero si sortim de Ceuta y de Melilla, embarcantnos en una empresa que no comptem amb forces pera acabar, surti lo que surti, disminuim en la seva eficacia jurídica internacional, les forces dels tractats que ara 'ns, cobreixen y debilitem el dret avui indiscutible a permaneixen en les plasses qual possessió no s' atreviria avui a discutir ningú.

«Acabem de treure d' allí els darrers presidaris, fundem lliures municipis emancipats de la tirania que solen portar les ocupacions militars, gastem en obres públiques lo qu' ens haurien de costar els útils de guerra, construim ports y equipemlos a la moderna, establim línies ràpides y freqüents de comunicacions amb els nostres ports peninsulars y ajudem econòmicament les factories comercials que la política de la porta oberta permet anar establert en l' interior.

Aquesta es la única política africana possible y rahanable que la U. F. N. R. pot preconisar. Aquesta es, a més a més, la única proporcionada

a l' esfors d' aprofitament que poden realisar el nostre comerç y la nostra industria. Y a fora d' ella no farem mes que ocupar, a costa d' immensos sacrificis, si arribem a conseguirho temporalment, un migrat territori ont no podrem impedir que els estrangers hi explotin les mines y els negocis com ho fan avui día a Espanya».

GUERRA A LA TUBERCULOSIS

La típica condició de la Tuberculosis; su posible contagiosidad de un hombre á otro y de los animales domésticos al hombre; la facilidad con que su germen ocasional pasa de un lugar á otro sin debilitarse su virulencia, ya escoja para vehículo de traspaso el esputo que el hombre arroja al suelo, la carne que come, el agua que bebe y el aire que respira, siempre lleva la enfermedad maldita visible un sello tan especialmente suyo, que ninguna otra dolencia puede con el igualarse, ni por el número de enfermos que con la esperanza de curar, acuden al hospital, ni por el de muertos que prematuramente son arrojados al pudridero de los cementerios.

En este concepto, representa la tuberculosis una gran desgracia mundial, por que deja evidentes las debilidades del hombre ante los atolondramientos que siempre provoca el irresistible ser que con ffeza indomable nos aniquila y nos mata. Es evidente, no obstante, que la inteligencia humana muchas, veces fortalecida si se quiere, por los orgullos de su supuesto dominio sobre lo creado, no se cansa en su afán de vencer al insidioso parásito, de la misma manera que ha vencido á otros elementos de mayor fuerza aparente. Lleno de confianza camina el hombre en el fondo de los mares y vuela con atrevimiento por las alturas atmosféricas y allí donde el corazón ha de sentir la dificultad de sus movimientos por falta de aire respirable en sus pulmones; y sin embargo, todo se empequeñe-

ce y todo se inutiliza cuando las fuerzas humanas se emplean para destruir al microscópico bacilo que KOCH arrojó al campo de las ciencias médicas, para descredito de la medicina y mortificación del médico.

De aquí que el ideal que la medicina persigue es la medicación específica, como si la aplicación de un medio exclusivo consiguiera lo que no ha logrado el tanteo de elementos distintos, más adaptables á las especiales condiciones del medio en que deberían obrar. Por desgracia, en el curso de aquel accidentado camino solo se encuentran alientos de una ilusión que no ha cristalizado, pero que lentamente va gastando los esfuerzos del caminante, dejándole atascado en las amarguras del desengaño.

Médicos y veterinarios prestigiosos; economistas y estadistas acreditados; hombres observadores de las veleidosas modalidades de la Clínica, y aquellos otros entregados, con fé estóica, al descubrimiento de la verdad experimental de laboratorio, nada han podido hasta ahora, para arrancar á la terapéutica médica y social de la tuberculosis de ese período de verdaderos abusos experimentales que atraviesa, por no aceptarse el hecho cierto de que siendo tantas las dificultades, no pueden ser eficaces los medios consentidos ó tolerados para vencerlas.

La tuberculosis bajo el concepto general exige medios é impone sacrificios que ni la ciencia se atreve á aconsejar, ni los Poderes públicos se creen con fuerzas para decretarlos y cumplirlos. Es verdad que juzgando la situación con verdadera serenidad, parece que la condición misma del mal debería ser el indicador indiscutible de la solución que se busca, pero desgraciadamente no lo es.

La tuberculosis inicial, quizás fuera curable en la mayoría de los casos, de la misma manera que la tuberculosis más avanzada sería soportable quedando el

bacilo encerrado en la petrificación del tubérculo, pero todo esto dificultan ó imposibilitan la insuperables resistencias de todos órdenes que á él se oponen; la terquedad de escupir en los suelos de los cafés, casinos, teatros, iglesias, etc; la libertad absoluta con que se deja al tuberculoso para que difunda en todas partes los gérmenes del mal, en propio perjuicio y con grave peligro para los demás, la preterición que en todos los pueblos dejan el servicio de la higiene pública, sin preocuparse nadie de que mejor que el ensanchamiento de calles para mejorar el ornato público, que el gasto en banderitas y retazos de papel de colores para fugaces manifestaciones de regocijo, necesita el Ciudadano verse libre de nubes de polvo que malea sus pulmones; quedar libre de condena á lento envenenamiento de su sangre por las fétidas emanaciones de cuadras, escusados y cloacas, y no verse obligado al consumo forzoso de agua convertida, per seculares abandonos, en fértil semillero de organismos microbianos, causa determinante de todas las enfermedades infecciosas.

Los Norte Americanos con su elevado espíritu práctico para la solución de los más difíciles problemas que afectan á la vida social de los pueblos, no podían quedar atrás ni estarse quietos ante el difícil deber que impone la lucha contra la tuberculosis, y en su moderna campaña acude al afortunado aforismo del Conde de Derby, que enseña: QUE ES MAS IMPORTANTE LA INSTRUCCION SANITARIA QUE LA LEGISLACION SANITARIA. En efecto, para que la enseñanza resulte más beneficiosa, se ha santificado en aquella envidiable Nación, un día del año con el nombre de DIA DE LA TUBERCULOSIS, en el que en los Estados Unidos se pone en movimiento todo lo que tiene de intelectual, de humanitario y de patriota para

vulgaritzar los medios de prevenir el desarrollo de la tuberculosis en el hombre y en los animales. Obran en aquel día con vertiginosa actividad los consejos de los técnicos, la palabra educadora de los Maestros de escuela, los Catedráticos de la Universidad, los Sacerdotes y Pastores de las diferentes creencias religiosas, y en las calles, en las iglesias, en los teatros, en el club y en todos los lugares en que quepa un intelectual, un político, un sacerdote, un obrero, se habla y se aconseja persistir en la campaña anti-tuberculosa en beneficio de la humanidad.

De los datos que hemos sacado de la Revista Agraria de Buenos Aires resulta: que el día 30 de Abril de este año, se ha celebrado en los Estados Unidos, EL DIA DE LA TUBERCULOSIS, en 200.000 Iglesias y Congregaciones, pronunciándose sermones indicando al pueblo como debe prevenirse de la tuberculosis.

La Asociación Nacional del Estado para la prevención de la tuberculosis, asegura que este año concurrirán 33 millones de feligreses a las Iglesias de diferentes cultos en donde se dará cuenta del número de muertos por la tuberculosis de cada congregación a quienes habrán asistido en sus últimos momentos.

Se distribuirán millones de Circulares, encargándose de repartirlas 500 sociedades antituberculosas.

Se celebrarán meetings para hacer más memorable este gran movimiento. La asociación repartirá 40.000 carteles con figuras a tres colores para que sirvan de ilustración al pueblo. Nueve fábricas ofrecen gratis el papel y el tiraje de aquellos carteles que medirán 2 metros 13 centímetros de ancho por 2 metros 75 centímetros de alto.

Hace 10 años que en los Estados Unidos existía una sola organización para educar al pueblo sobre la tuberculosis; existen hoy más de 500. Contaba con 10 Dispensarios de clínica, y tiene ahora 400.

En 1900 el número de hospitales para tuberculosos no alcanzaban a 100, con 6.500 camas; hoy los hospitales y sanatorios son 450, con 30.000 camas.

Se gastan en esta lucha de 44 a 66 millones de libras esterlinas al año. La mortalidad por tuberculosis es de 2000.000 habitantes al año, siendo el mayor número de las víctimas negros ó indios.

El Dr. Tamayo de la Habana, nos decía en el Congreso antituberculoso de Barcelona, que en Cuba pasaban de 40.000 los muertos por la tuberculosis todos los años en su mayoría chinos y negros, pero que de la misma manera que, gastando millonase, la República de Cuba había acabado con la Fiebre amarilla, el Cólera y

el Tifus, acabaría con la Tuberculosis.

Esta es la prueba de que poderosas inteligencias espléndidamente secundadas y sabiamente dirigidas han conseguido en Cuba la higienización de aquél mortífero suelo. Esto demuestra también que no sería una pretensión quijotesca el intento de organizar y sostener perpétua guerra contra la tuberculosis, ya que en las enseñanzas de otros pueblos podemos fiar las seguridades del éxito.

JUAN ARDERIUS.

TEODORO LLORENTE

Les fulles quotidianes ja han innovat a nos tres llegidors la desgracia que sofreix Valencia ab la mort del seu poeta.

En Llorente, literat, periodista, historiador i polític, fou un perfecte amic de Catalunya, a la que retornà ab amor, l'inspiració i encoratjament que quant jove rebé d'un fill il·lustre de la terra catalana: En Marián Aguiló. La renaixença qu'aleshores apuntava a Catalunya fou la sement de la poesia valenciana, bellament florida en la seva ànima. A mitjans del segle darrer, la parla valenciana, corrompuda i bandejada, era impropia per la literatura, i sols d'una manera xavacana s'aplicava en algunes comedies grolleres. El llibre de versos d'en Rubió y Ors *Lo gayter del Llobregat*, caigué en les mans del fins aleshores poeta castellà, i aquell dia senti despertar-se en Llorente, la seva essencia valenciana, quin cant debía immortalisar-lo.

En la dedicatòria del seu primer *Llibre de versos*, explica en Llorente d'una manera deliciosa com en Marián Aguiló fou per ell un guia expert, alhora qu'entusiasta. Abdos fundaren, un any després dels jocs florals de Barcelona, els de Valencia, i ab ells lograren retornar a la llengua d'Aussies-March el seu perdut esclat. Interromputs els jocs florals per haver deixat l'Aguiló la Biblioteca Llevantina de la que n'era Bibliotecari, se reanysaren anys després, organitzats per la societat *Lo Rat Penat*. En Llorente guanyà la flor natural i feu regina a la seva filla Maria. La renovació de la poesia valenciana anà desde aleshores pujant, per l'influencia d'en Llorente, quin estre poetic no envellí malgrat el nombre d'anys que coutaba el Mestre. De la frescor de la seva poesia en dona bona prova la bella composició que copiém mes avall.

Llorente, el poeta del idili, el cantor del amor i de la bellesa, fou un treballador infadigable com ho demostra la cantitat de poesies que deixa, tan castellanes com valencianes, i les traduccions, per cert molt importants, que féu d'autors estrangers; citém entre aquestes darreres les *Poesias Selectas* de Victor Hugo, *Zaira* de Voltaire, *Fausto* de Goethe i les *Poesias* de Heine.

Catalunya plorarà la mort d'en Lorente com si fos un seu fill, ja que ben guanyat tenia el títol ben català de Mestre en Gay Saber i com deia l'Ixart «Llorente es además de hermano, vecino. Vive en la misma casa pero en otro cuarto.»

J. E.

LA BARRACA

Com la gavina de la mar blavosa
Que entre 'ls jonchs de la plaja fa son niu,
Com lo nevot colom que 'l vol reposa
Del arbre vert en lo brancatge ombriu;
Blanca, polida, somrisent, bledana,

Casal de humils virtuts y honrats amors,
L'alegre barraqueta valenciana
S'amaga entre les flors.

Baix la figuera, hon los anells del horta
Canten festius l'albada matinal,
Al primer raig del sol obri la porta
Y als ayres purs del cel lo finestral;
Y com la mare cova a la niuada,
Les amoroses ales estenen,
Pobre trespol de palla ben lligada
La guarda de un mal vent.

Quatre pilars, mes blancs que la azutzena,
Formen devant un portic de verdor;
Corre sobre ells la parra, tota plena
De pampols d'esmeralda y rahims d'or;
A son ombra, lo pa de cada dia
Repartix a sos fills lo Trevall sant,
Y en la taula la pau y l'alegría
Les flors van desfollant.

Guarda als infants, que baix de la porjada,
Ab lo jonech valent juhen sens por;
Guarda a la verge, que en la nit callada
Escolta la cansó que li omplí 'l cor;
Guarda a la mare, ardida y jubilosá;
Guarda al pare pensiu, que 's cansa ja;
Guarda al pobre velleit, que al peu reposa
Del arbre que plantá!

Guárdalos de la pluja y la tempesta
Pera que dorguen sens ductós recef;
Guárdalos de la fam y de la pesta,
Del foch dels homens y del llamp del cel.
Guárdalos de dels esperits malignes;
De les llengües de serp dels mals vehins;
Guárdalos de de tentacions indignes,
De pensaments robins.

TEODORO LLORENTE.

NO VOLÉM EL PRESIRI

¡Aquesta passivitat!

Res deixa tant abatut a n' els que de bona fé emprenen certes campanyes, com la passivitat dels que, per un sens fi de rahons, deurien ajudarles ab aquella constancia i fermesa propia de qui exècuta quelcóm que la seva ànima sent, quelcóm qu' ha de lliurar-lo de la intranquilitat ab qu' es veu amenassada la seva llar.

No serem pas nosaltres els qui deixarem de dirhi nostra darrera paraula, ni tampoc serem nosaltres qui deixi de fer cap treball dels encaminats a lograr treure-ns lo que aviat o tart ha de portarnos dies de dol.

Llavors, quant aquets dies vinguin, una Junta creada per allunyar el Presiri potser es tornarà a reunir pera pendrer algún acort. Per are, dorm.

No volém tampoc esser injustos, puig hem d'afegir que, a la passivitat dels uns, hi va també agermanada la dels altres, i si per un cantó fa estragos la frivolitat, per altre, aquell bon botiguer dels nostres *Petits dialegs*, també apunta al cap de la setmana, un pam de trenzilla mes...

Llegiu com un fill de Tarragona 'ls tracta a n' aquets, puig també allí ni ha uns, anomenats del «Centro de Naturales de Tarragona y su Campo.» que creuen en les delícies del Presiri.

Son retalls d' un llarc article qu' el conegut periodista Pere Redón desde Buenos Aires escriu:

«El presiri del Miracle de Tarragona —¡Ab quina alegría mes intensa m' he enterat que a Tarragona s' ha comensat a enderrocar el presiri del Miracle! Molts, s' ho miraran aixó ab la mes complerta indiferencia; pera mi cada cop de pic que s'hi dona, malgrat la distancia, m' aixeca una pila de recorts, de sensacions, d'angúnies...»

«Siguins permés, ja que s' ha realitzat tan important acte, el que recordem el gra de sort que hi havém portat, dient una vegada mes que la bona llevar un dia ó altre fructifica.

La tasca, de totes maneres, no está acabada. Al enderrocamet del presiri del Miracle ha de seguir el de la Pedrera; i quan aixó 's realisi i 's tingui la seguritat de que a Tarragona no s' hi construirá cap mes presiri, allavors pot enviar-se un missatge de pesam al «Centro de Naturales de Tarragona y su Campo», quina entitat era partidaria de que 's construís a Tarragona un nou presiri, tenint en compte, a l' igual que 'ls marils complacents, el profit material que se 'n treuria.»

Y com si aquest article hagués buscat l'oportunitat, coincidint ab la publicació d'aquest telegrama de Tarragona:

«Entre set i vuit d' aquest vespre s' han escapat de la infermeria del penal tres presos, fugint per la teulada i saltant per sobre dels diposits de carbó de la Companyia del Nort.

Desde 'l penal s' ha telefonat al quartel de la guardia civil, sortint tot seguit alguns guardies en persecució dels fugitius. Els guardies han disparat molts trets, ferint a un dels presitaris y agafant a un altre.

El guardià urbà que prestava servey al Serralló ha agafat al tercer quan anava a passar el riu.

Ja vehuen doncs les ganancies dels Presiris. Per agafar als fugitius se disparen gran nombre de trets que podrien ocasionar un dia de dol a n' aquella població. No menys exposats estant els que conrehuen terres pels voltants de nostre Castell-Presiri.

O. T.

Encare no s' ha reunit la Comissió que va constituir-se pera procurar la desaparició del Presiri. (1)

(1) Senyor Caixista: No distribueixi aqueixa nota. Guardi-la composta pera nombres sucesius.

IMPRESIONS

d'una excursió d'hivern al Canigó

(Acabament).

El sol vaja cap a la posta, i la neu adquireix ara un to daurat que la fa mes agradable a la vista; als indrets ont hi ha ombra, comensa a fer fret; la nit s'acosta y ens cal fer el darrer esforç; pujém de nou, un poc depressa pera fugir de la ombra i atrapar el sol que fuig devant nostra, i arrivém ágils encara al fi del viatge.

Tenim devant el Chalet solitari i les cares s' animen; entrém i troyém ja al bon Laporta que encén la cuina per fer el sopar; el company de viatge se entreté a fer foc i jo surto pera saludar als indrets que tan recordo sempre i que me retornaren la salut; tot es desconegut; no puc saludar mes que 'ls pins que m' afavoríen a l' istiu ab la seua sombra, i les crestes trencades de la carena; cap camí; es rododendrons que a l' istiu omplenen la montanya ab ses fors rosades ara son coberts de neu; i les ginestes, i els botons d' or, i els acónits, i els eleboros que vorejen de taques vives i alegres els

reguerols tampoc hi son; tot es desconegut i nou, l'estany també el trovo tot blanc; lo que avans era aigua are es neu; i la roca que m' feia ombra, i el matoll ahont d' habitut reposava també están sota aquesta iumensa extensió blanca.

Després de caminar una estona silenciosament, vaig ajeurem sobre les branques d' un pi torsit per les tramontanes; el sol se ponía i el silenci era profon; de sobte mes orelles comensaren a percebre un murmurí suau i ample qu' omplena tota la montanya; el murmurí anà creixent poc a poc fins a devenir potent; era l' aire fresc de la nit, que juguinejant ab els pins cantaven ensemps la cansó de la posta; ja no era sol; a l' entorn meu tot era animat; aquest murmurí tot gravetat i harmonía qu' avia sentit tantes vegades a l' istiu, me portava altra volta an aquell mon de cabories i de quimeres tan recóndit i difícil d' atanyer i ahont tan be s' hi está.

Vaig divagar una llarga estona; els ulls vagaben incertament recorregent les siluetes conegudes de les altures... El fret me tragué de mes meditacions; la punta del Canigó era iluminada pels darrers raitj del só; vaig retornar cap al Chalet, d' ahont s' oviraba la plana del Rosselló grisa i indistintá; el sol anava a pondres

i cerquí un indret pera veurer la posta, que fou la posta incolor i sense relleu d' un dia sense nuvols.

El fret m' obligá a entrar; l' escalfa panxes cremava de valent i vaig acostarme a la vora del foc pera comentar les impresions de la jornada.

Decidirem no pujar al pic, doncs pera pujarhi era precis disposar de tot el dia i mos calia baixar a Prades per esser el dilluns de retorn.

L' endemà demati, recorreguerem doncs els entorns del Chalet admirant a pler aquelles immensitats; el marxar sobre una gran extensió impecablement blanca, verge de planta humana, produeix una impressió fonda d' alegría i benestar; la neu cruig lleugerament sota les petjades, despertant una sensació de voluptuositat arrobadora; un voldria marxar cada cop mes depressa i en tots indrets i se sent possehit d' una llibertat absoluta; cap destorb; devant i als costats, i al lluny i per tot arreu, sempre camí planer i net d' entrebancs; i un voldria multiplicarse pera abarcarho tot, marxar per tot arreu, pera deixar la seua petjada marcada en aquelles extensions verges com si no s' hagués de borrar may mes.

Seguía fent un sól esplendent, mes els cims comensaven a cubrirse de boyres

que feyen presagiar un cambi de temps; passejarem no obstant ab bon temps tot el mati entre pinedes y deserts de neu, i a les onze mos acostarem cap al Chalet pera dinar.

Era la una de la tarda quan empeniem la baixada; aquesta fou tan feliç com el dia avans fou la pujada; nou camí i noves perspectives admiraren els nostres ulls ja habituats a la grandiositat; la baixada fou rápida, i a poc mes de las quatre arrivarem a Taurinyá i saludarem novament sers humans, que ja mos semblaven poca cosa devant nostra imaginació exaltada per tantes grandeses com acabavem de contemplar; aquesta impressió durá poc temps; no tardarem a confondrems ab el reste dels mortals i a trovar naturals ses casetes, els carrerons de ses viles i ses habituts.

L' impresio de grandesa que servém de l' excursió, es no obstant perdurable; ella mos donará, a ben segur en moments de prova, mes serenitat, i en les nostres empreses mes esperit i experiencia, per mirar per sobre les montanyoses dificultats, i ovirar a l' infinit l' oritzó emboyrat del triomf definitiu.

Figueras, Maig de 1911.

J. CUSÍ.

COSES D' EN LLUISET

Creume Lluís, no vulguis pas mai fer de metje, ni tant sols de curandero, tens mal ull clinic; i si aixís no fos, es que algú vol riure i t' enganya.

En aquella opinió respecte a la metamorfosis qu' en política ha experimentat la teva persona, com en la pregunta «per qué calla el senyor V. de «La Razón?» no hi tinc art ni part, no obstant creure molt rahanades abdues coses.

Volent contestar a lo primer, me retraus l' haver felicitat a l' Urzaiz per un discurs d' acusació que feu dels homes de la monarquia; un discurs que, riete tú dels que d' un temps ensà ve fent contra aquet regimne el teu caudillo. I, contestant a lo segón, me dediques un article que per esser a mi dirigit, encar qu' equivocadament, t' el contestaré.

Lo que respecte al joc se t' va dir en aquest últim solt de crónica es molt cert; tu vares queixarte de que nostra campanya no era prou forta, i nosaltres accedirem a publicarte un trevall contra 'l joc qu' encar esperém.

Nostra campanya, tal com s' havia acordat, poc a poc pujá de tó, i allavors parlarem de la caixa d' estalvis, mereixent aquet solt la teva felicitació

Per qué? Per que 's citava al «Cassino Menestral». Consti que 'ns repugna 'l joc per les seves conseqüencies, no per que sia en aquet o altre lloc hont se jugui.

Es clar qu' ens repugna més si l' explotació es entre companys qu' en lloc de fomentar l' Sport, l' Art, ó la Ciencia, fomenten el vici que reporta l' odi i l' estat de degeneració de la societat, pero mai, per qu' entremitj s' hi trovin susceptibilitats ferides.

Per que doncs ara que tens periódic hont fer campanya sens necessitat de recórrer a cartells o altres medis, no dius res contra aquet joc que, dos mesos enera semblava la teva preocupació?

Que no ho veus qu' aixó de dir qu' ho farás «cuando a mí me acomode», es fugir d' estudi?

Es que hi ha algú que tenint certa hegemonía en el teu periódic t' en priva?

Si així fos, sería una indignitat de la que no t' en crec capaç, i equivaldría aquesta imposició a recórrer aquella llibertat qu' els homes per demunt de to deuen assolir.

¡Ah! respecte a n' alló de la botiga estás molt de broma; tu ja 'm coneixes bones o dolentes les meves condicions: sincer, honrat, i pobre... la botiga ve després.

C.

Mercat del dia 13 Juliol 1911

Blat.	Hectólitre	20'00 a 20'63
Ordi.	"	11'25 a 00'00
Civada.	"	9'38 a 10'00
Moresc.	"	16'88 a 17'50
Mill.	"	18'13 a 00'00
Panis.	"	15'00 a 00'00
Mongetes.	"	33'75 a 37'50
Mongets.	"	32'50 a 37'50
Faves.	"	13'75 a 14'30
Favons.	"	18'13 a 00'00
Vesses.	"	18'13 a 18'75
Sigrons.	"	31'25 a 37'25
Patates.	qq. métric	7'22 a 16'03
Oli.	Hectólitre	104'84 a 108'88
Porc els 10 kilos pes en viu.	"	13'00 a 13'75
Xais de llet.	"	16,00 a 20'00
Oques una.	"	4'00 a 6'00
Conills, parell.	"	3'00 a 5'00
Anecs.	"	4'50 a 5'50
Gallines.	"	7'00 a 9'00
Pollastres.	"	3'50 a 5'00
Ous, dotzena.	"	1'05 a 0'00
» compte.	"	31'00 a 32'00

PER UNA SOLA VEGADA

A «EL AMPURDANÉS»

Aqueix bissetmanari local, d' ensá que comensarem les tasques periodístiques, ens ve punxant, ab intervals mes ó menys llargs, enfadat, segurament, per que li fem la competència. No podem trovar cap altre motiu de la tirria que 'ns te.

Fins are, hem sofert pacientment les seves escameses, sempre encobertes, perquè sabem que no 'ns convé sostenir pelémiques ab un confrare que, de nom al menys, defensa les mateixes idees que constitueixen el nostre programa. Sabem

que contestant, i tornant a contestar sols conseguirem engreixar als adversaris i fer riure als indiferents.

Desitjém si que 'l public ne prengui nota i que 's fixi en la manera de procedir d' un i altre.

El paper lerrouxista d' aquí ha donat per mort al partit federal, i «El Ampurdanés», el periódic federal mes antic d' Espanya, ha restat mut; l' orgue dels lerrouxistes figuerencs ha discutit, censurant la amargament, la gestió dels federals al Ajuntament, i «El Ampurdanés» res, mut; la sucursal de la «Gazeta dels xinos», ha injuriat an en Salvatella, i «El Ampurdanés», mes mut que mai.

En cambi á EMPORDA FEDERAL, llenya. Darrerament, perquè, esclatant d' indignació per la permanència del Presiri, hem llensat unes paraules fortes, que no han ofés á ningú, perquè tothom ja sab que no tenen d' ofensives la intenció, «El Ampurdanés» ha tornat a punxar al competidor, al que li treu la parroquia.

Nosaltres, perxó, seguirem la nostra via, sense fer cas de les inconveniencies del confrare figuerenc. El public, suprém jutje, sentenciará ab el seu menyspreu al qui l' en cregui mereixedor.

Y ja no li contestarém, digui lo que digui de nosaltres. Ho hem fet per aqueta primera y darrera vegada, pera que 'l public no atribueixi a altres causes el nostre silenci.

NOTES MUNICIPALS

Alcaldía Constitucional de Figueras

Publicada la Ley de supresión del impuesto de consumos, y deseando el Ayuntamiento conocer la opinión del vecindario acerca de si es ó no conveniente hacer uso de la facultad que concede el artículo 17 de dicha ley, ha acordado abrir una información pública, por escrito, durante el plazo de treinta días, á contar desde el siguiente al de la publicación de este anuncio en los periódicos locales, á la que podrán acudir las entidades y habitantes de esta localidad, exponiendo los medios que consideren más adecuados y eficaces, con sujeción á los recursos que ofrece la expresada ley y teniendo en cuenta las obligaciones del Ayuntamiento, para conseguir la supresión del impuesto de consumos de esta ciudad, á partir del día 1.º de Enero de 1912; ó bien indicando las causas porqué, en su concepto, no sea conveniente, por lo peligrosa, la mencionada supresión.

Figueras, 13 de Julio de 1911.—El Alcalde, Juan Carbona.

DE LA CIUTAT

Salus pópuli, suprema lex

Ja s' haurán fixat els llegidors en que que no surt nombre d' EMPORDA FEDERAL sense un preg o reclamació dirigida al Alcalde en nom de l' Higiene, aqueixa ciencia, senyora i majora de la salut dels ciutadans.

Ab tota sinceritat, tenim de regoneixer que si 'l nostre Batlle fa cas de nosaltres, ho dissimula molt. A cap de les nostres queixes hem vist que s' hi posés remei.

Una gran majoría de vehíns no escombra els carrers; les gallinaires continúen empastifant la Plaça, els carros encarregats de recollir la brutícia deixen molts carrers sense visitar; arreu es prescindeix de bándols i d' ordres.

Y aixó no pot continuar. No podem estar exposats a esser invadits per alguna epidemia de les que deixen tristos recorts.

Si es el Sr. Alcalde el negligent, urgeix que 's desensopeixi, i si 'ls enso pits son els agutzils municipals, convé que se 'ls hi ordeni energia i activitat. Pro que no succeeixi alló de que no 's presti apoi a les minúscules derivacions de l' Autoritat.

La orella den Jordi.

Ja ho apuntavem en un dels darrers nombres. Hi ha dugues societats de Figueres (les mes aristocráticas, precisament) que deuen haver pres butlla pera infringir sense pecar el manament de la Llei que prohibeix jocs determinats, per quant fan cas omis de la circular del Governador Civil referent a n' aquest sport tan poc higienic.

Totes les autoritats es mostren sordes a les queixes que 'ls hi formulém, entenent que 'l seu deure es vetllar pel compliment de la llei.

Si aixó no s' acaba, quant haguém enllestit un recull de datos que portém a cap, parlarem tan clar i tan fort que tothom ens haurá d' entendre.

Ja veurém que hi dirá un senyor diputat que fins ab aqueixa brutícia caciqueja.

Y ja se sabrá qui es el periodista que fa chantage.

De la Diputació Provincial

Degut a gestions dels diputats de la U. F. N. R. senyors Lloveras i Inglés, el dia 10 d' aquet juliol, l' arquitecte provincial senyor Almeda, aná a Llansá pera pendre les mides necessaries, y moit aviat comensarán les obres pera la construcció de la carretera de la estació al port de l' esmentada vila.

Atracada

En ple día, ho fou una dona que's dirigia al mas nomenat «den Garidá» situat pels voltants del Rec del mal pas. Els lladregots li afanaren lo que duia a les butxaques, i, sortosament, no atinaren en escorcollarli el cistell, ahont hi duia una picossada de duros.

L' espant fou de major qüantia, com es de suposar.

Que 's parli clar

No podém deixar passar sense parlarne d' una afirmació que fa el senyor V. de «La Razón» d' un acte de chantage per part de algú periodista moralizador. Aixó, intercalat com está en un article dirigit al nostre company Francisco Canet, sembla que vulgui referirse a no saltres.

Segurs de que no serém desmentits, fem constatar que 'l senyor V. no se refereix a ningú d' EMPORDA FEDERAL al parlar d' un cas de chantage.

Greu denuncia

Ho es la que fa en son darrer nombre, el confrare local «La Razón», respecte a maltractes d' obra portats a cap en el Presiri.

Nosaltres que, desitjém foragitar als presitaris del nostre poble, no podem passar per que s' els maltracti. Son desgraciats, son malalts, i, com a tals mereixen el nostre respecte, la nostra compassió.

No tenim antecedents de lo que diu «La Razón», pro estém disposats a secundarlo en aquest gest humanitari.

¡Quina por!...

Malgrat l' abundancia de películes qu' ens serveixen els Cines de la Localitat, aquesta es l' hora en que no s' ha donat al public aquella que posa fora de tó a n' els carlins i en la que hi apareix Sixte V. S' ens ha dit qu' un empresari d' aital espectacle al rebré-la l' havia retornada. D' esser cert, demostraria un excés de por ben infundat.

A reveureur

El dimecres despedirem als amics Albert y Salvador Jué qui, acompanyats de sos pares, han marxat a Leipzig hont fan llurs estudis comercials. Els hi desitjém bona y profitosa estada en aquella població alemana.

Cine del Teatro

Demá s' hi exhibirá l' excéntric comic burlesc Charles Lamas.

¡Hi ha qu' anarhi!

Desgracia

Venint de Pau, hont havien anat per assumptes de la Justicia, els senyors Antich, Santaló i Roch, tingueren la desgracia de volcar, rebent algunes contusions.

De resultes d' aquestes, nostre company senyor Antich s' ha vist obligat a fer llit, trovantse sortosament en l' actualitat ja casi restablert, lo que celebrém moltíssim.

Un altra

El divendres al mati un carro plé de ferratje va topar ab un altre que pel carrer de Palau anava en direcció oposada a la seva, desbocantse de resultes l' animal. El conductor baixá sobtadament i ab tan mala sort que les rodes li passaren pel cim de les cames.

El carruatje aná a parar devant del «Café Suis» ocasionant algú desperfecte.

Ens diuen que les ferides poden considerarse lleus, puig no hi há fractura, Val mes aixís.

La cosa bull

1.er En el carrer de Llers es barallaren dos gitanos forasters.

2.on Al «Alcázar Parisièn» (Entrebanch), per no perdre la costum, hi hagueren rahóns.

3.er Dos dones, al carrer de les Rodes, es digueren el nom del porc.

Consecuencia: Que la calor fa de les seves.

Col·leccions geològiques

La suscripció popular, encapsalada per l' Ajuntament, destinada a l' adquisició de tres col·leccions de roques i minerals pera l' estudi de la Geologia, que serán donades a tres escoles municipals de Figueres, está ja oberta.

Aquestes col·leccions, en cuadros murals, ordenades i classificades pel professor naturalista Sr. Max Durand Savoyat, s' exhibeixen en els aparadors de can Massot (plaça Constitució), Botey (carrer de Joan Matas), i Abdon Batet (llibreria de la Rambla), ahont els aimants de la educació dels infants poden suscriure-hi.

DE LA COMARCA

PORT-BOU

Darrerament, dos dels significats lerrouxistes-torroellistes d' aqueixa vila, han donat molt que parlar ab les seves bravuconades.

L' un, el Secretari del Ajuntament, va escómetre ab paraules injurioses al President del «Casino España» en el mateix estatje social, ocasionant un aldarull no pas petit. Ha sigut sospés temporalment dels seus drets de soci, sens perjudici de la querrela que per injuries ha presentat el President.

L' altre, el corresponsal de «El Progreso», de Barcelona, enfadat perquè una modesta obrera el molestava ab el soroll de la máquina de cusir, les va emprendre contra el marit de la mateixa, ocasionant-li varies ferides d' importancia ab algú instrument de fer mal. De l' assumpte ne te coneixement el Jatjat.

Abdos fets han sigut molt comentats i censurats per l' opinió sensata.

**

Degut al zel desplegat pel senyor Administrador de la Aduana, el dia 10 foren decomisats 397 kilos de sacarina, consignats á la casa Navarro, á la que s' ha imposat una penyora de 49.000 pessetes.

PAU

S' han cremat, en diferents llocs d' aquesta població, considerable nombre de garberes, suposantse qu' el movíl respón á venjances que a nna vegada per sempre els pobles deurién desterrar.

Carta desclosa

Al Sr. V. de «La Razón».

Com que no m' agrada pecar de desatent, vaig a respondre al preg que m' dirigeix desde el darrer nombre de «La Razón», i, com que ja li consta quin es el meu modo d' esser, no estranyará que ho fassi ab tota claretat.

Primerament, m' ha estranyat que, en l' escrit de referencia, hi fassi constatar, com a requisit indispensable, la professió qu' exerceixo, al costat del meu nom. Si es fet amb la mala intenció d' indisposarme ab alguna part dels meus parroquians, compadeixo al Sr. V. Com no crec que 'l seu principal, que no te res de lerrouxista, el despatxi si sab que escriu a «La Razón», tampoc em sembla fàcil que jo perdi clients, pel fet de dedicar estones que la meva professió em deixa lliures, a trevalls periodistics.

Diu que 'm consta que 'l caracterisen la independència del criteri, la formalitat i el comediment. Passem-ho de present a preterit i m' anirá millor. Em consta que totes aquestes qualitats qu' anomena, adornaven al Sr. V. pro are, fermament convensut de que la política, la baixa política local, ha portat al Sr. V. pot esser sense ell donarsen compte, per uns camins extranyes, he modificat bastant el concepte que d' ell tenia ormat.

I aném al preg. Els qui ab mi comparteixen la tasca de confeccionar «Empordá Federal» son ja homes fets i mereixen tota la meva confiança. No 'm crec, doncs, en el dret de censurar els seus escrits: sé prou que sabrán respondre a qui 'ls impugni, en una o altra forma.

De director ne tenim porque la lley ho mana; per lo demés, tant amo es l' un com l' altre. Cada hú respon de lo seu, i tots, de tot.

Si al Sr. V. no li resulta quelcom de lo que publica «Empordá Federal», que s' ho prengui com vulgui.—R.

JABÓN-CATALONIA
 ¡¡SAPOLOXIN!! ¡¡SAPOLOXIN!!
 FÁBRICA de JABONES de TODAS CLASES
JUAN BOSCH, Figueras
 Calle Concepción, 8 y 10
 Plaza Constitución, 16
 MARCAS REGISTRADAS ** PATENTE DE INVENCION

GRANS ASSORTITS DE
 QUINCALLA, MERCERÍA Y BISUTERIA
 DE
Jaume Navarra
 Carré de Gerona, núm. 3. FIGUERAS
 Últimas novetats en Bisuteria, Vanos, Parayguas y Sombrillas Juguets de totas menas

RICART YMBERT
 Representant de Cicles Sanromá
 y de la Lámpara Z.
 Preu 2 ptes.

 Patins Brampton
 Maquinaria, Material
 y ventiladors eléctricos

DROGUERÍA
Antonio Gimenez
 Artículos para la Fotografía

ANTIGA Y ACREDITADA
 FARMACIA
 DE
R. MARTIN
 (Sucesor de Deuloféu)
 ANÁLISIS D'ORINS

MAGATZEMS DE CARBÓ
 DE
J. GUILLAMET
 Mineral Cok y vegetal
 CALITATS GARANTIDES, PREUS SUMAMENT REDUITS
 Servey a domicili
 Diposit central: Carrer de Castelló, 30, Figueras

Vasconia
 El mejor jabón
 para lavar la ropa
 Agente exclusivo para Cataluña

Sociedad Anónima CRÓS
 ABONOS QUÍMICOS
CARLOS REIG
 Calle de la Rutila, núm. 13, FIGUERAS
 Azufres, Sulfatos y semillas de selección imejorable.

Fábrica de Chocolates de
PEDRO VIÑAS
 VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR
 CALLE JUAN MATAS, 22, FIGUERAS

Unica casa que garantiza 'ls articles en or chapat.
 Diposit de coronas mortuorias.
 Casa especial en guants, Quincalla, Mercería, Bisutería
Emili Senmartí
 PLAÇA CONSTITUCIÓ, 3
 Banos, Paraiguas y sombrillas ** Perfumaria del País y Extranjera
 Casa especial en novetats pera modistes.

DISPONIBLE

J. Fonolleda Serra
 Barcelona

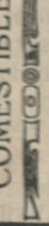
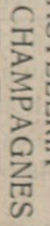
TRANSPORTS
 DE
BENET DEUSEDAS
 PALAU, 14, (Rambla) FIGUERES

SENYORES: visitin els grans Magatzems LA CONFIANSA ahont hi trovarán les últimes creacions de la present temporada.
FILLS DE JOSEP MASSOT
 — Preu fixo en xifres conegudas —

Cine del Teatro Principal
 Grandes funciones todos los dias festivos tarde y noche y los lunes noche
 PROGRAMAS DE LAS MEJORES MARCAS
 Estrenos todos los dias
 Variando tarde y noche
 Detalles por programas

Especialitat en Maquinaria Agrícola de la casa WOOD de New York
 ¡Agricultors i demás personas aficionadas en maquinaria!
 Passeu a veure nostres máquinas (fent comparacions ab totas las altres) i demaneu Catalacs.
 Exposició i venta tots els mercats i dias de fira.
J. Fajol, Rutila, 25, FIGUERAS.

Botiga de calsat d'en MARTÍ CANADELL
 CARRER DE PERELADA, núm. 30, FIGUERAS
 Gran assortit de calsat de totas clases y secciones, tot ell confeccionat ab formas modernas.
 NOVETATS EN CALSAT DE SENYORA PER LA PRESENT TEMPORADA
 — PREUS REDUITS —

COLMADO COMESTIBLES INMENSO Y VARIADO SURTIDO EN TODA CLASE DE LICORES Y VINOS PASTELERIA CHAMPAGNES
LA CUBANA
 Pulcritud y esmero en la confección de dulces y pasteles.
 Recomendando el chocolate Angelical vainilla.
 NUEVA, 5 y 7, FIGUERAS

JABÓN ALEGRET
 CASA FUNDADA EN 1795
 FÁBRICA DE JABONES DE TODAS CLASES
 de **Carlos Alegret**
 Despacho: Nueva, 4, FIGUERAS

Grandes Almacenes
 DE
Jaime Matas Nortal
 Calles Juan Matas, 16 y Magre, 4, Figueras
 Grandes surtidos de novedades para señora
 EN SEDERÍA, LANERÍA, ALGODONES, MANTONES, MANTILLAS GÉFIROS, ETC
 Echarpes gran fantasia
 Tules seda bordados para trages y para blusas
 Especialidad en artículos para lutos.
 — PRECIO FIJO —

Sastrería La Bandera
 LEED Y OS CONVENCERES: Los precios que rigen en esta casa son casi la mitad de los que os cobran otras sastrerías por estar nosotros inteligenciados con una fábrica de Sabadell que semanalmente nos remite Novedades.
 No olvidéis lo que acabáis de leer, como tampoco que desde esta fecha contamos con aumento de personal en el Taller y un excelente cortador de Barcelona para poder atender á la cada dia más numerosa clientela. Fijaos bien, trajes á mitad de precio

“ Daisy ”
 Es el matador de moscas más eficaz y económico de todos. pues basta una sola carga para toda la temporada.
 Precio de cada aparato con su carga Ptas. 1'00
 Carga de recambio. 0'75
 VENTAS AL POR MAYOR Y MENOR EN
 Casa A. GRUMÓLS É HIJOS, Lasauca, 1, Figueras.

Espay reservat per anunci de la Gran Farmacia y Laboratori de MIQUEL VIDAL, antes de J. MONCANUT, Carrer Presó, (Cantonada Ingeniers), FIGUERES.